

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

REPUBLIKA SLOVENIJA
SODNI SVET

Люблінська Декларація

Суди майбутнього

9 червня 2023 року
місто Любляна

1. Суспільство стикається із новими та надзвичайно складними проблемами та питаннями, і суди повинні належним чином реагувати на нові виклики, що постають. З одного боку, функцією судової влади є вирішення спорів між сторонами та захист прав громадян. З іншого боку, політичні рішення є справою уряду та законодавчої влади, а не судів. У будь-якому випадку суди залишаються відданими обов'язку захищати основоположні права громадян та верховенство права.
2. Цей обов'язок вимагає від судової влади відноситись із розумінням до різних та часом суперечливих ставлень членів суспільства. Для належного реагування судовою владою на такі виклики необхідно безперервно пропагувати різноманітність, інклюзивність та рівність серед суддів різних інстанцій. Склад суспільства має максимально відобразитися в судовій системі.
3. Навчання суддів має надважливе значення для виконання ними цього завдання з огляду, як на новели законодавства, так і для можливості суддям проводити судові засідання таким чином, щоб учасники відчували, що відбувся справедливий суд і вони справді були почуті.
4. Витрати та тривалість судового розгляду є фактором, який призводить до менш позитивного сприйняття судової влади. Тому слід досліджувати та використовувати різноманітні можливості, запропоновані новими цифровими ресурсами та продуктами. Такі можливості могли б покращити роботу суду, сприяти підвищенню якості правосуддя та розширенню доступу до нього.
5. Ми є свідками розробок складних інструментів штучного інтелекту (ШІ), включаючи машинне навчання. Використання таких інструментів має бути зрозумілим, а рішення – виваженим. Необхідно оцінити ризики такого використання та можливого впливу на права осіб. У разі використання інструментів ШІ в судовій системі, такі інструменти мають бути розроблені із дотриманням етичних аспектів та забороняти прямі чи непрямі порушення основоположних прав і цінностей людини. Використання таких інструментів ніколи не повинно підривати етичні стандарти, якими пов'язані судді, а право ухвалювати рішення має залишатися за реальним суддею.
6. Нарешті, в епоху сучасності, слід уважно переглянути формальну практику простого інформування про роль судової влади шляхом видачі судових рішень. Інституційне використання як традиційних так і соціальних засобів масової інформації має розцінюватися як засіб інформування широкого кола громадськості про цілі та діяльність судової влади.